

SEPPÖ ILMARI KALLIO
KANGASALAN ASEMAN HISTORIAA

HALIMAAN ASEMAKYLÄ

KANGASALAN ASEMASEUDUN OMAKOTIYHDISTYS RY.

Alkuperäisteos:
HALIMAAN ASEMAKYLÄ Kangasalan Aseman historiaa
© Seppo Ilmari Kallio 1995
Kustantaja: Kangasalan Asemaseudun Omakotiyhdistys ry.
Paino: Kirjapaino Hermes Oy, Tampere 1995
ISBN 952-90-6153-6

Asemakylä vuoden 1915 pitäjänkartassa

Ei ole tietoa kuinka kauan ennen vuotta 1915 kartta on piirretty, mutta jotenkin tuntuu kovin harvalta Aseman silloinen asutus. Asema on nykyisellä paikallaan ja kirkolta tuleva tie päättyy sen kohdalle ja sen ympäristöön sijoitetut talot ovat vuosisadan vaihteessa ja 1900-luvun ensimmäisellä kymmenellä rakennettuja, joten kartan pitäisi kuvata vuoden 1915 aikoja. Mutta ylimalkainen kartta kyllä on. Halimaan pysäkin rakennukset puuttuvat, samoin 1950-luvun lopussa purettu Sorolan metsänvartijan mökkinä tunnettu Saarisen torppa, josta Saarisen vuori on saanut nimensä. Vuosisadan vaihteen rakennuksia on myös nykyinen Koskisen talo Karjasillantien päässä. Jokunen muukin tuon ajan rakennus puuttuu kartasta.

Seuraavassa luettelo kartalla olevista Aseman taloista, numerot viittaavat kartan numeroihin.

1. Kangasalan ensimmäisen asemapäällikön Aleksander Eugen Isakssonin vuonna 1901 rakentama huvila Kotkanpesä. Hän oli Halimajärven ensimmäinen ranta-asukas. Huvilan myöhempiä omistajia oli mm. Kaltion perhe vuosina 1927-1971. Kaltiot omistivat Tampereella hotelli-ravintola Seurahuoneen. Kotkanpesä on edelleen pystyssä Halimajärven lounaiskulmassa.
2. Kiven Maijun mökki, "Mummujen mökki" oli entisen pohjoispuoleisen ylikäytävän pielessä järven puolella. Mökki purettiin 1960-luvun lopussa. Mökin monikymmenvuotiset asukkaat olivat sisarukset Maria ja Maija Stenvall, myöhemmin Kivi.
3. Kihlakunnan majatalon paikka Halimaan pysäkin aikoihin. Kartassa näkyvä rakennus on mielisairaanhoidtaja Vilho Keskisen mökki, jonka Arvo ja Anni Lindgren laajensivat sellaiseksi kuin se on nykyisin.
4. Ratamestari Lundstedtin talo Karjasillan numerossa 15. Talon nykyiset omistajat Markku ja Kyllikki Hovila.
5. Asema, suunnittelija Bruno F. Granholm 1898.
6. Karjasillantie 11:n tontilla ollut, nyt jo purettu rakennus. Tontin ja sen nykyisen rakennuksen omistavat Henry ja Riitta Kauramäki.
7. Kalle Rantalan majatalo Asemantien numerossa 484. Nykyiset omistajat Jussi ja Kirsti Korpela.
8. Vuonna 1905 rakennettu Höllin talo, jossa pitkään asuivat Erkki ja Impi Muikku perheineen.
9. Aseman vanha alakoulu, aikaisemmin Sirénin kahvila ja Osuusliike Voiman huvila.
10. Rakennus suunnilleen Uiheron talon (nyk. Mårtensson-Sorvali) kohdalla. Nykyinen rakennus on vuodelta 1924 tai 1925. Aikaisemmin paikalla olleesta rakennuksesta ei ole tietoa.

Ihmetyttää, ettei Asemantien varteen ole merkitty muita rakennuksia kuin Vanha-Rantala, Hölli ja vanha koulu. Halimaan pysäkin aikainen kihlakunnan kievarirakennus siirrettiin nykyisen kyläkaupan paikalle uuden aseman rakentamisen yhteydessä 1800-luvun lopussa. Sitä ei näy kartassa. Eikä Niemen taloa Asarin paikalla. Sen puuttuminen ihmetyttää, koska Maija-Leena ja Anna-Liisa Niemen mukaan talo oli ollut jo parikymmentä vuotta sillä paikalla ennen, kun he muuttivat siihen vuonna 1925.

Niemen talosta seuraavat, Lahtisen mökki ja Heinosen talo, joiden arvelen olevan sen ikäisiä, puuttuvat myös. Myöskään Aleks Jussilan taloa, joka varmasti on vuodelta 1907, sekä sen vieressä olevalla mäellä olleita Kyötikkälän mäkitupia ei ole merkitty karttaan.

